

Autor: F. Roger Devlin

Rolf Peter Sieferle (1949–2016) byl německý historik, jehož posmrtně vydaná kniha *Finis Germania* vyvolala v zemi během léta 2017 morální paniku.

Coby příslušník generace osmašedesátníků byl v mládí radikálem: svou doktorskou dizertaci dokonce napsal na téma marxistického pojetí revoluce. Později se stal průkopníkem na poli environmentální historiografie. Nejvíce se proslavil svou knihou *Der unterirdische Wald* (1982) (*Podzemní les*), kde se zabývá průmyslovou revolucí z perspektivy energetických zdrojů. Vykládá ji jako přechod od na slunci závislého zemědělství podpořeného využitím palivového dříví ke stále silnější závislosti na uhlí. K průmyslové revoluci došlo nejdříve ve Velké Británii zčásti také proto, že dřevo se tam stávalo stále vzácnějším a jeho přeprava dražší, zatímco uhlí byl dostatek. Ten sice byl i v Německu, které ale průmyslovou revolucí prošlo později, jelikož zdejší rozsáhlé lesní porosty se nacházely nedaleko velkých říčních tepen, po kterých se dřevo dalo snadno a levně přepravovat. Z knihy *Der unterirdische Wald* se stala standardní referenční příručka ve svém oboru a roku 2001 byla přeložena i do angličtiny.

Sieferle během svého profesního života napsal a podílel se na desítkách dalších knih a byl považován za dokonale úctyhodného příslušníka německého akademického establishmentu. S přibývajícím věkem se ale potichu posouval stále více doprava. V roce 1995 tak například vydal knihu životopisných medailonků osobností německé konzervativní revoluce včetně

Oswalda Spenglera, Ernsta Jüngera a Wenera Sombarta. Toto dílko i část jeho další tvorby pozdních let vyvolaly jistě nesouhlasné reptání levicových kritiků, Sieferle si však i přesto zachoval dostatečně neposkvřněnou reputaci, aby získal pozici poradce vlády Angely Merkelové v otázce klimatických změn.

V roce 2012 odešel na odpočinek a po „uprchlické“ invazi roku 2015 rychle přišel s politickou polemikou, pro niž ovšem nenašel nakladatele. V září 2016 Sieferle zemřel vlastní rukou. Není jasné, zda bylo jeho rozhodnutí vedeno především selhávajícím zdravím nebo tísni z migrační krize.

V únoru 2017 jeho polemika konečně vyšla pod názvem *Das Migrationsproblem: Über die Unvereinbarkeit von Sozialstaat und Masseneinwanderung* (Migrační problém: o nemožnosti skloubení masové imigrace se zachováním sociálního státu). Prodávala se sice dobře, zdaleka však nevyvolala takový poprask jako další menší spisek, nalezený po Sieferleho smrti v jeho počítači – *Finis Germania* neboli *Konec Německa*. 1] Vydalo ji disidentské novopracovnické nakladatelství **Antaios**, což bylo už samo o sobě pokládáno u někdejšího příslušníka akademického establishmentu za nesmírně skandální. Antaios je totiž v současném Německu jednoznačně nejznámější „krajně pravicové“ nakladatelství, které německy mluvícím čtenářům zpřístupnilo tak „závadové“ autory jako **Jack Donovan** nebo **autor těchto řádek**.

Skutečná morální panika ale zemi zachvátila v momentě, kdy se *Finis Germania* zcela neočekávaně objevila ve vlivném pravidelném měsíčním seznamu deseti doporučených titulů literatury faktu. Tyto seznamy vznikají následovně: 25 redaktorů má k dispozici stejný počet bodů, jež rozdělují mezi libovolné nově vydané knihy podle své volby. Hlasování je anonymní a konečný dokument vzniká součtem bodů pro každou knihu od všech redaktorů. Loni v červnu skončila *Finis Germania* na devátém místě. Okamžitě se na ni snesla smršť odsudků, jež 93 stránkovou knížečku popisovaly jako „krajně pravicovou“, „protidemokratickou“, „reakcionářskou“, „antisemitskou“ a „troufale obscénní“. Zaznělo dokonce podezření, zda Sieferle potají ve skutečnosti nebyl „popíračem holokaustu“.

Jeden ze zodpovědných redaktorů na protest odstoupil a vydávání každoměsíčních seznamů bylo pozastaveno, dokud nedojde k přepsání pravidel tak, aby v budoucnosti už k ničemu podobnému nedošlo. Neočekávané umístění knihy se ukázalo být dílem výrazné bodové dotace jediným redaktorem po dobu tří měsíců, což sice nebylo proti pravidlům, ale rozhodně nezvyklé. Rozpoutalo se tak horečné pátrání po viníkovi.

Ten se sám brzy odhalil v rezignačním dopise jako Johannes Saltzwedel, dlouholetý redaktor týdeníku *Der Spiegel* a autor mnoha populární prací o německé historii a literatuře. Své gesto hájil jako „pozvednutí hlasu proti *Zeitgeist*, který zavrhuje německou a evropskou kulturu ve prospěch oslav jakéhosi mlhavého kosmopolitismu.“ V Německu se dodnes najde mnoho podobných kulturních konzervativců, kteří si v tichosti hýčkají svou lásku k německé minulosti, aniž by píchali do vosího hnízda veřejným vystoupením proti některému z nespočetných levicí zavedených tabu. Říká se jím „ponorky“ a Saltzwedel zcela zjevně mířil do černého.

Z *Finis Germania* se stal *succès de scandale*, když rychle vystoupala na přední místa žebříku bestsellerů. V červenci zůstávala na šestém místě žebříčku literatury faktu *Der Spiegel*, než záhadně úplně zmizela: bez jediného slova vysvětlení zůstala mezi pětčkou a sedmičkou prázdná mezera! K odpovídajícímu poklesu prodejnosti však nedošlo.

Po záplavě dotazů časopis musel vysvětlit, že cítil zvláštní zodpovědnost knihu odstranit, protože by se na seznam nikdy nedostala bez doporučení jejich redaktora Johannese Saltzwedela. Na doplňující otázky, proč svůj krok *Der Spiegel* otevřeně neoznámil, už však jeho vedení další odpovědi neposkytlo. Z celé věci se tak stal samostatný skandál uvnitř skandálu, a mnozí z nejhlasitějších Sieferleho kritiků odsoudili též *Der Spiegel*. Nemohu se zbavit pocitu *déjà vu*: takovéto lavírování mi nápadně připomíná rétoriku americké „*Alt-Lite*“.

Protože čtenáře tohoto webu považujeme za dospělé a samostatné, necháme je vytvořit si na knihu *Finis Germania* otištěním vybraných přeložených pasáží, včetně těch, jež vyvolaly největší poprask, svůj vlastní názor.

Poznámky:

1] Jak mnozí podotkli, správný latinský tvar by zněl *Finis Germaniae*.

Článek F. Rogera Devlina ***A Report from Germany Rolf Peter Sieferle: The Man & the Scandal*** vyšel na webu Counter-Currents Publishing 8. května 2018.